

ANALIZA JAVNIH NABAVKI MEDICINSKIH DOBARA U VREME KORONE

Preporuke institutu za javno zdravlje
„Dr Milan Jovanović Batut“

Proglašenje pandemije nastale virusom SARS-CoV-2 uticalo je na rast broja pacijenata u zdravstvenim ustanovama, na veći obim usluga u zdravstvenim ustanovama što se direktno odrazilo i na postupak javnih nabavki koje su sprovodile ustanove u okviru zdravstvenog sistema.

Organizacije Partneri Srbija i Pravni skener sprovele su istraživanje javnih nabavki dobara koje su važne za lečenje pacijenata zaraženih virusom SARS-CoV-2. Predmeti analiza su bili:

1. medicinski kiseonik,
2. RTG filmovi i pulsni oksimetri,
3. snabdevanje COVID-19 bolnice u Kruševcu,
4. vakcine protiv gripa i vakcine za obaveznu imunizaciju,
5. RTG aparati.

Analize su pokazale da ustanove nisu spremne da sprovedu postupke javnih nabavki od planiranja do izvršenja ugovora, te se pokazala potreba za većom ulogom Instituta za javno zdravlje „Dr Milan Jovanović Batut“ (u daljem tekstu: Batut) i uspostavljanjem bolje saradnje između Batuta i drugih organa u okviru zdravstvenog sistema. S obzirom na nadležnosti Batuta koje su definisane u Zakonu o javnom zdravlju, kao i ulozi Batuta u planiranju centralizovanih javnih nabavki koje reguliše Zakon o javnim nabavkama (u daljem tekstu: ZJN), izdvojeno je nekoliko bitnih preporuka.

Prilikom analiziranja centralizovanih javnih nabavki koje realizuje Republički fond za zdravstveno osiguranje (u daljem tekstu: RFZO) i javnih nabavki koje su sprovodile zdravstvene ustanove na sva tri nivoa zdravstvene zaštite tokom pandemije COVID-19 i u vezi sa pandemijom, uočene su slabe tačke primene ZJN na koje je ukazano u izrađenim izveštajima. Naime, primena ZJN je tokom pandemije pokazala da je neophodno da se razmotre specifičnosti postupaka u cilju smanjenja pogrešne primene propisa, kao i koordinacija i komunikacija svih relevantnih institucija u zdravstvu.

1

PRIKUPLJANJE PODATAKA O POTREBAMA ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Organizacija centralizovanih javnih nabavki najviše zavisi od potreba zdravstvenih ustanova. U centralizovanim javnim nabavkama Batut ima veoma važnu ulogu jer RFZO-u dostavlja informacije o potrebama zdravstvenih ustanova. Podaci o potrebama zdravstvenih ustanova bi morali biti tačni, precizni i da u sebi sadrže komponentu predvidljivosti, odnosno da se na osnovu dosadašnjeg iskustva mogu utvrditi i okvirni procenti za nepredviđene situacije za nabavku dobara. U cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg sprovođenja centralizovanih javnih nabavki Batut bi posebnu pažnju trebalo da obrati na potrebe koje su mu zdravstvene ustanove dostavile da bi imale kontinuirani rad i da bi bez smetnji pacijentima mogle da pružaju usluge.

Količine određenih dobara, kao što su lekovi i vakcine, trebalo bi da budu realne i u skladu sa potrebama za lečenje pacijenata.

Praksa je pokazala da nisu sve zdravstvene ustanove efikasne u dostavljanju podataka, kao i da nemaju ažurirane podatke u okviru svojih ustanova. Zbog navedenog, preporuka je Batutu da preduzme mere koje će doprineti većoj ažurnosti podataka o potrebama zdravstvenih ustanova.

2

PLANIRANJE CENTRALIZOVANIH JAVNIH NABAVKI

Planiranje javnih nabavki je direktno vezano za dobru organizaciju zdravstvene zaštite, odnosno racionalne potrebe zdravstvenih ustanova.

Analiza centralizovanih javnih nabavki ukazuje na to da RFZO, kao telo za centralizovane javne nabavke, menja svoje planove javnih nabavki (u daljem tekstu: plan). Ovaj podatak potvrđuje činjenicu da planovi nisu dobro definisani za jednu godinu, a da se i u kratkom periodu značajno menjaju. Za rešavanje ove manjkavosti neophodno je da postoji bolja komunikacija između Batuta i RFZO-a, kao i razmena podataka.

Posebno ukazujemo na izmene planova zdravstvenih ustanova (domova zdravlja, opštih bolnica) koje se vrše i preko 20 puta u toku godine. Pod izmenama i dopunama plana javnih nabavki smatra se planiranje nove javne nabavke, izmena predmeta javne nabavke i povećanje procenjene vrednosti javne nabavke za više od 10%. Na primer, Opšta bolnica Pirot je svoj plan javnih nabavki za 2021. godinu objavila 02. februara 2021. godine. U toku godine, a do momenta analize, sprovedeno je osam izmena (na Portalu je objavljeno devet dokumenata).¹

3

DEFINISANJE KOLIČINA DOBARA KOJA SE NABAVLJAJU

U praksi se pojavio i problem u definisanju količina određenih dobara (lekovi, vakcine i drugo).

Za svaku centralizovanu javnu nabavku u planu javnih nabavki se predvidi određeni iznos finansijskih sredstava kao procenjena vrednost. U složenim centralizovanim javnim nabavkama u kojima postoji i po više hiljada partija, procenjene vrednosti se određuju za svaku partiju posebno. Definisanje količine određenog dobra po partiji zavisi od potreba i procenjene vrednosti. U cilju zadovoljenja oba kriterijuma značajno je da su potrebe dobro procenjene kako pacijenti ne bi bili uskraćeni za usluge u toku godine.

Dakle, i u pogledu definisanja količina mora da postoji dvosmerna komunikacija i razmena podataka između Batuta i RFZO-a s tim što podatke o potrebama Batut dostavlja RFZO-u.

U slučaju da podaci o potrebama zdravstvenih ustanova ne predstavljaju realno stanje, u toku godine može doći do situacije da se za pojedina dobra stvore nepotrebni viškovi, a da druga dobra (lekovi) budu u deficitu i da pacijenti ostanu bez adekvatnih terapija.